

εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὶν φέξῃ, καὶ ὅταν καλονυκτώσῃ θὰ γυρίσωμε σπίτι.

— Ὡς γείνη τὸ καλῆτερον — εἶπε ὁ Χαράλαμπος.

Ὁ Χαράλαμπος ἐστοχάσθη νὰ πάῃ πρῶτα νὰ πάρῃ γνώμην ἀπὸ τὸν ἐφημέριον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὅπου ἦταν καὶ πνευματικός του.

— Γνωρίζω, Χαράλαμπε, τί με θέλεις — εἶπεν ὁ γέρος ἅμα τὸν εἶδε — ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ μ' ἐπροσκάλεσες καὶ ἦλθα σπίτι σου, ὅλο συλλογίζομαι μὲ ποῖον τρόπον νὰ βοηθῆσω αὐταῖς ταῖς δυστυχισμέναις.

— Βάλε κ' ἐμένα, δέσποτά μου· τὸ ἤξεύρεις ὅπου εἶμαι πταίστης· ἐβαρυγνώμησα εἰς τὸν Θεόν. Ἡ ἀγιοσύνη σου εἶσαι παλαιός, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ σοῦ εἰπῇ ἄλλος τίθὰ κάμῃς εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν· ἀλλὰ ἔχω ἀκουστὰ ὅτι παλαιόθεν εἶχαν τὸν τρόπον νὰ ἡσυχάσουν τὸν πεθαμένον.

— Τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ, ὅπως ἦλθαν τὰ πράγματα τούτην τὴν φορὰν, εἶναι καὶ μεγάλη χρεία νὰ καταπραύνωμε τὸν κόσμον.

— Καὶ ἀκόμα τὴν μητέρα τοῦ Χαριδήμου· ἄκουσα πῶς ὁ κακόμοιρος ἀπὸ τὸν καῦμόν του θὰ σηκωθῇ νὰ φύγῃ, νὰ ξενιτευθῇ γιὰ πάντοτε· κάμε, δέσποτά μου, ὅ,τι σὲ φωτίσῃ ὁ Θεός· εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ὁ νοῦς μου δὲν δουλεύει, ὕστερα ποῦ μ' ἐπάταξε ὁ Θεός.

— Σοῦ εἶπα ὅτι εἶσαι συγχωρεμένος· ἀπὸ μεγάλου πόθου νὰ λυτρώσῃς τὴν θυγατέρα τοῦ φίλου σου, ἐλησμονήσῃς μιὰ στιγμή ὅτι ὁ Θεός εἶναι μονόθελος, δὲν δέχεται τοῦ ἀνθρώπου ἢ γνώμην νὰ προλάβῃ τὰ σχέδιά του· πολλὰ φορὰς ὅ,τι μᾶς φαίνεται κακὸ καὶ ἀνάποδο, τὸ συγχωρεῖ νὰ γένη ἢ σοφία του, γιὰ νὰ μᾶς διορθῶνῃ, καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἔχθραν νὰ φέρῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν. Ἄς ἔχωμε πίστιν κ' ἐλπίδα εἰς τὸν Μεγαλοδύναμον. Τὸ σάββατο σαραντίζει· ἐκεῖνος ὁ δυστυχισμένος· νὰ εὐρεθῆς ἐσὺ μὲ ταῖς δύο γυναῖκαῖς εἰς τὴν Εὐαγγελίστραν, τὴν συνειθισμένην ὥραν.

— Ἡ γυναῖκες θέλουν νὰ γείνη τὸ μνημόσυνο μυστικά.

— Αὐτὰ δὲν γίνονται μυστικά· εἰπέ τους πῶς δὲν ἔχουν νὰ φοβηθοῦν τίποτε.

Ὁ ἐφημέριος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἦταν ἐνενηντάρης, τοῦ εἶχαν μεγάλο σέβας ὅχι μόνον εἰς τὸ χωριὸν του, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ περιχώρα. Ἐπειδὴ μὲ τὸν φυσικόν του νοῦν ἐπρόβλεπε πολλὰ πράγματα πῶς θὰ συμβοῦν, τὸν ἔλεγον προφήτην, καὶ ἀκόμη πῶς εἶχε μεγάλην χάριν πρὸς τὸν Θεόν.

Εἰς τὸ διάστημα αὐτῶν τῶν δύο ἡμερῶν ὁ γέρος ἐκάλεσε εἰς τὸ κελλί του κάμποσους ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ καὶ τὴν μητέρα τοῦ

Χαριδήμου, καὶ καθὼς οἱ ἄνθρωποι ἐκατέβαιναν ἀπὸ τὸ κελλί ὁ κόσμος τοὺς ἐρωτοῦσε τί θέλει ὁ εὐλογημένος, ἀλλὰ κανένας δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ τὸ μυστικόν. Τὴν παρασκευὴν τὸ βράδυ ἡ ἐκκλησία τῆς Εὐαγγελίστρας ἐσήμανε νεκρικά, καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἔμαθεν ὅτι τὸ σάββατον θὰ γείνη τὸ μνημόσυνο τοῦ Ἀναστασίου. Τ' ἀποταχυὰ ὁ Χαράλαμπος μὲ ταῖς δύο γυναῖκαῖς ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν — ἦταν γεμάτη· ὁ γέρος μὲ τοὺς ἄλλους δύο ἱερεῖς τοῦ χωριοῦ ἄρχισε τὴν νεκρώσιμην ἀκολουθίαν· ὅταν ἐτελείωσαν ἡ εὐχαῖς, ὁ γέρος ἔκαμε ἀγιασμόν, ἐπῆρε τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ τὸν ἐστύλωσεν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀναστασίου, κ' εἶπε μεγαλοφώνως, ὥστε τὸν ἄκουσαν ὅλοι μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ προαῦλι.

— Τοῦτος ὁ ἀμαρτωλὸς — ὅλοι εἴμεθα ἀμαρτωλοὶ — δὲν εὐρίσκει ἀνάπαυσιν ἂν δὲν τὸν συγχωρέσετε· ἀπὸ κεῖ, ποῦ εἶναι, σὰς παρακαλεῖ νὰ τὸν συγχωρέσετε.

Καὶ μὲ τοῦτο ἔχυσε τὸ ἀγίασμα εἰς τὸν λάκκον ὅπου ἔκαμε ὁ στύλος τοῦ σταυροῦ μέσα εἰς τὸ χῶμα· καθὼς ἡ γῆ ἐπῆε τὸ ἀγίασμα ἔγεινε μέγας σεισμὸς ὅπου ἔτριξαν οἱ τοῖχοι τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, καὶ ὅλοι μὲ τοὺς ἱερεῖς ἐφώναξαν·

— Κύριε, ἀνάπαυσον τὸν δούλον σου.

Κατόπιν ὁ γέρος ἐκάλεσε σιμά του τὴν Εἰρήνην καὶ τὸν Χαριδήμον μὲ τὴν μητέρα του, ἐμίξε τὰ χέρια τῶν δύο γαμπρῶν κ' εἶπε τῆς μητρός·

— Δόσε τὴν εὐχὴν σου εἰς τοῦτα τὰ δύο ὀφρανα· τὸ θέλει ὁ Παντοδύναμος.

Ἐν Κερκύρα τῇ 15 Μαρτίου 1892.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΛΑΣ

ΤΑ ΕΝ ΚΛΩΒΟΙΣ ΠΤΗΝΑ¹

Σ Π Ι Ν Ο Σ

(Τσόνι κοινῶς εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος)
Fringilla coelebs.

Χαρακτῆρες

Ἔχει μῆκος τὸ πτηνὸν τοῦτο 16 ὑρεκατοστόμετρα, ῥάμφος κωνικὸν καὶ ὀξύ, ὑπόλευκον κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ κυανοῦν κατὰ τὸ ἔαρ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς πτερορρυήσεως τοιοῦτο διατηρούμενον.

Ὁ ἄρρην ἔχει τὸ μέτωπον μέλαν, τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν αὐχένα κυανὰ τεφρόχροα· τὴν ῥάχιν καστανίνον μετὰ χρώσεων πρασίνων ἐλαίας, καὶ τὴν οὐρὰν πράσινον βροῦ· τὰς παρειάς, τὸν τράχηλον, τὸ στήθος, τὸ ὑποκάτω τοῦ σώματος ὑπόμελαν ἐρυθρίζον. Τὸ χρῶμα τοῦτο πρὸς τὴν κοιλίαν καθίσταται λευκόν. Ἡ πτέρυξ διατέμνεται ὑπὸ διπλῆς λευκῆς ταινίας.

Ἡ θήλεια διαφέρει κατὰ τὸ ἀνάστημα, οὔσα μικροτέρα, καὶ κατὰ τὸ χρῶμα τοῦ αὐχένου καὶ

τῆς ράχως, ὅπερ εἶναι τεφρὸν ὑπόμελαν, ἐνῶ τὸ κάτω ὑπόλευκον ἐρυθρίζει.

Ὁ Σπίνος εὐρηταί καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην πλὴν τῶν βορειοτάτων καὶ νοτιωτάτων ταύτης μερῶν.

Ἦθη καὶ ἔθιμα

Βιοσι εἰς τὰ δάση, τὰς φυτείας καὶ τοὺς κήπους. Εὐρίσκεται εἰς τε τὰς κοιλάδας καὶ τὰ ὄρη. Καί-τοι ἐν πάσῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους φαίνονται σπῖνοι, ἐν τούτοις πρέπει νὰ ταχθῆ μεταξύ τῶν ἀποδημη-τικῶν πτηνῶν. Αἱ ἀγέλαι ἀρχοῦνται σχηματίζο-μεναι περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ἡ δ' ἀναχώρησις γίνεται καθ' Ὀκτώβριον καὶ διαρκεῖ μέχρι τέ-λους Νοεμβρίου. Τ' ἀποδημοῦντα διευθύνονται πρὸς μεσημβρίαν μέχρι τῆς νοτιοδυτικῆς ἀκτῆς τῆς Ἀφρικῆς ἅμα ἀρχομένου τοῦ Μαρτίου τελεῖται ἡ ἐπάνοδος. Οἱ ἄρρηνες καταρθάνουσι ἀγγελιδόν, καὶ τούτων ἔπονται αἱ θή-λαια μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Τότε ἄδουσι τὰ εὐχηα καὶ χαρίεντα ἄσματα αὐτῶν. Ἄρχεται ἡ ἐποχὴ τῶν ἐρώτων καὶ πάραυτα ἀναζητοῦσι κα-τάλληλον μέρος πρὸς τοποθέτησιν τῆς νεοττίας, ἀληθοῦς ἀριστουργήματος τέχνης. Τὸ πτηνὸν στηρίζει ταύτην εἰς τὸ δένδρον διὰ ἰσῶν ἀράχνης καὶ τριχῶν. Βρῦα καὶ ξυλάρια ἀποτελοῦσι τὸν σκελετόν· πτερά, πτίλα, ἴνες τριχῶδεις ἀκανθῶν ἢ ἰτεῶν, τρίχες ἵππου καὶ ἐρίων τὴν ἐσωτερικὴν στρωμνὴν, ἐνῶ αἱ λειγῆνες αἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δέν-δρου ληρθεῖσαι προσδίδουσι ταύτῃ χρῶμα ὁμοιον τῷ κλάδῳ ἐφ' οὗ στηρίζεται καὶ οὕτω δὲν διακρί-νεται εὐκόλως. Ἡ θήλεια συνήθως τίκει δις, ἐ-κάστοτε ἀνὰ δύο μέχρι πέντε ὠά, χρώματος τε-φροῦ κυανίζοντος, μετὰ ὑπομελάνων στιγμμάτων. Ἡ ἐπίφασις διαρκεῖ δέκα πέντε ἡμέρας. Ὁ ἄρ-ρην ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐπιφάξουσαν κατὰ τὰς στιγ-μάς καθ' ἃς αὕτη ἀναζητεῖ τὴν τροφὴν αὐτῆς, τὸν λοιπὸν χρόνον διέρχεται ἄδων. Οἱ γονεῖς ἀ-νατρέφουσι τοὺς νεοσσούς αὐτῶν δι' ἐντόμων. Ὁ σπῖνος καίτοι δείκνυται πλήρης φροντιδῶν διὰ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ συγκινεῖται ἐπὶ τῷ ἐλαχίστῳ κινδύνῳ, ἐν τούτοις παύει νὰ φροντίζη περὶ τῶν νεοσσῶν του ἅμα ἀπαξ οὗτοι ἀφηρέθη-σαν ἐκ τῆς νεοττίας αὐτοῦ.

Ὅταν ἄλλα ζεύγη ἐγκαθίστανται ἐν τῇ γει-τονίᾳ, οἱ ἄρρηνες εὐρίσκονται ἐν διαρκεῖ δια-μάχῃ μετ' ὀλίγον τῆς ζηλοτυπίας ἀναμιγνυο-μένης, ἡ πάλῃ, ἡ ἐν ἀρχῇ εἰρηνική, καταλήγει δι' ἀληθοῦς μάχης, καθ' ἑκάστην ἐπαναλαμβα-νομένης· οὕτως ὁ σπῖνος τὴν ὥραν τῶν ἐρώτων διέρχεται διαρκῶς μαχόμενος.

Ἡ ζωηρότης του εἶναι παροιμιώδης· ἐξαιρέ-σει μιᾶς ἢ δύο ὥραν ἀναπαύσεως ἐν ταῖς θερμαῖς ἡμέραις, τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου εὐρίσκεται ἐν διαρ-κεῖ κινήσει. Πάντοτε βαδίζει ἀναζητῶν τι.

Τὸ ἄσμα τοῦ σπῖνου εἶναι πλήρες ζωῆς· ἐκα-στον ἔτος προτοῦ ἐπαναλάβῃ τοῦτο, δοκιμάζει

τὴν φωνὴν του, ὡς ἂν ἔχη λησμονήσῃ τὸ ἄσμα του. Πλὴν τοῦ συνήθους ἄσματος του, ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν ἐρώτων, ἄδει καὶ ὄλως ἰδιαιτέρως. Τότε λέ-γουσιν ὅτι πηπιίζει. Ἄπαντες οἱ σπῖνοι δὲν ἔχου-σιν εἰς τὴν φωνὴν τῶν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν φρά-σεων καὶ στροφῶν. Διὰ τί δὲ τοῦτο; Ὁφείλεται εἰς παραλλαγὴν ἢ εἰς ἀτελεῖ ἀνατροφὴν; Ἄγνωστον.

Παρατηρηταί ἐβεβαίωσαν ὅτι ἐν καιρῷ βρο-χῆς ἡ φωνὴ ἔχει λαρυγγισμοὺς ἰδιαιτέρους. Κατὰ τὰς ὀμιχλώδεις ἡμέρας ἄδει ἰσχυρότερον. Ἐκ τούτου ἴσως καὶ ἡ βάρβαρος συνήθεια νὰ ἐξορύτ-τωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ὅπως οὕτω ἐν διαρ-κεῖ σκοτίᾳ ἄδωσιν ἐντατικώτερον.

Τὸ σκληρὸν τοῦτο ἔθιμον διατηρεῖται ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ βορείῳ Γαλλίᾳ καὶ τῇ Βελγικῇ, ἐν ἣ τελοῦνται καὶ ἀγῶνες ἄσματος σπῖνων. Κερδίζει ὁ σπῖνος ὅστις ἐν ὀρισμένῳ χρόνῳ ἀπέδωκε πλειο-τέρας στροφάς.

Θήρα

Διὰ καλῶν κρατῶν προκαλοῦνται οἱ σπῖνοι ἐκ τοῦ ἀέρος ἀπὸ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Νοεμβρίου. Κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἐρώτων ἐπω-φελοῦνται τῆς ζηλοτυπίας τῆς μεταξύ τῶν ἄρρέ-νων. Οὕτω προσέρχονται εἰς πάντα ἄρρηνά δια-κρινόμενον διὰ τοῦ ἄσματος του.

Αἰχμαλωσία

Ὁ σπῖνος εἶναι ἐκ τῶν πτηνῶν τῶν συνήθως ἀνατρεφομένων ἐν κλωβοῖς. Ἡ ζωηρότης του καὶ ἡ δροσερότης τῆς φωνῆς καθιστῶσι τοῦτον περιζή-τητον. Συλλαμβανόμενος νεαρός εἶναι δυνατὸν ν' ἀνατραφῇ. Τίθμενος πλησίον καναρινίου ἢ ἀηδόνης εὐκόλως μαθηθῆναι νὰ μιμῆται μέρος τῆς φωνῆς αὐτῶν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ μάθῃ ταχέως, πρέπει νὰ τηρῶμεν αὐτὸν εἰς τι σκοτεινὸν μέρος τῆς οἰκίας. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης καὶ οἱ συλ-ληφθέντες ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας κατορθοῦσι νὰ λησμονῶσι τὸ ἄσμα των καὶ μάθωσι τι καλλίτε-ρον. Ἐν τῷ κλωβῷ, προσβάλλει τοὺς ἐν δουλείᾳ συντρόφους αὐτοῦ, κυρίως ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς συζεύ-ξεως. Καταδιώκει αὐτοὺς καὶ τοῖς ἀφαιρεῖ πτερά.

Πρὸς πρόληψιν τούτου, ἀπομονοῦσιν αὐτὸν μέχρι τῆς πτερορρήσεως. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦ-τον παύει προσβάλλων.

Τροφὴ

Εἰς τοὺς κόκκους λίνου, βρώμης, ἀκάνθης, ἐ-λαιοκράμβης, θριδάκος, συνήθους αὐτῷ τροφῆς, πρέπει νὰ προσθήῃ τις καί τινας σκώληκας ἀλεύ-ρου, ὡς μύρμηκος, χλωρῶν τροφῆν κυρίως θρι-δάκα. Ἄγαπᾷ τοὺς κόκκους τῆς καννάβιως, πρέ-πει ὅμως νὰ δίδωντάι αὐτῷ μετὰ φειδωλίας διότι ἡ κατάχρησις καθιστᾷ αὐτοὺς τυφλοὺς.

Οἱ νεοσσοὶ ἀνατρέφονται διὰ κόκκων ἐλαιο-κράμβης ἀναμειγμένον μετὰ βεβρασμένου γά-λακτος. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀσθενοῦσι κατὰ τὴν ὥραν τῆς πρώτης πτερορρήσεως.